

אם כיפרו⁽³⁾ הבעלים אחר כך באחרת, תמות.⁽⁴⁾

ואינה עושה תמורה, ואם המיר עליה בהמת חולין אחרת — לא נתפסה התמורה.

משנתנו מתפרשת אליבא דחכמים, ומדובר כשנמצאה לפני שכיפרו באחרת, ומחדשת המשנה, שהיא מתה. לפי שעד כאן לא אמרו חכמים "אבודה בשעת הפרשה ואינה אבודה בשעת כפרה — רועה", אלא כשנמצאה תמימה, אבל אם נמצאה בעלת מום, מודים חכמים שהיא מתה, מאחר שיש עליה שתי ריעותות, האחת, שהיתה אבודה, והשניה, שנמצאה בעלת מום. ועתה שהבעלים דחאוה וכיפרו באחרת — תמות.

ואם הבעלים לא דחאוה, ולא כיפרו באחרת, ורוצים למכרה, על כך דנה המשנה בסיפא.⁽⁵⁾

חטאת שדינה למיתה פרוחה לה קדושתה,

וכן, לא נהנין, אסור מדרבנן להנות ממנה כב-א בהנאות האסורות בקדשי ה', ולא מועלין, ואם נהנו ממנה — פטורין מלהביא קרבן מעילה. כלומר, מן התורה אין לה מעילה, כמבואר, שפרחה לה קדושתה. אלא שחכמים אסרו לכתחילה להנות ממנה הואיל והיתה קדושה⁽⁶⁾.

שתים הללו, שעברה שנתה ושאבדה ונמצאת בעלת מום — מתות אם כיפרו בעליה באחרת, ואם עד שלא כיפרו הבעלים, שלא רצה להתכפר באחרת, אלא רוצה⁽⁷⁾ למכרה ומהדמים יביא חטאת — זו שאבדה ונמצאת בעלת מום תימכר מיד, שהרי מומה עליה, וזו שעברה שנתה — תרעה עד שתסתאב ותמכר, ואחרי שנמכרו יביא

3. גירסת רש"י.

4. ואי אפשר לגרוס: "אם משכיפרו הבעלים", וכן אי אפשר לפרש הגירסה "אם כיפרו הבעלים" שנמצאה לאחר שכיפרו הבעלים, שאם כן, בין לרבי ובין לחכמים [כמבואר בהקדמה למשנתנו] תמות אפילו אם נמצאה תמימה, ולמה מדגישה המשנה "ונמצאת בעלת מום"? ולפרש הגירסא "אם כיפרו הבעלים": כיפרו לאחר שנמצאה ולהעמיד את המשנה כרבי, גם כן אי אפשר, שהרי לרבי מתה אפילו אם נמצאה תמימה.

מסברא פשוטה שלא יתכן שקרבן הראוי להקרבה, ילך למיתה. על כן, סובר רש"י דאם היתה בעלת מום ושוב אינו יכול להקריבה, לא פקע ממנה דין חטאת המתה. אלא, מקשה הגרי"ז, דמכל מקום, הרי יכול לפדותה ולהביא בדמיה חטאת אחרת, שהרי גם בדמי חטאת נאמר החילוק בין נמצאו קודם כפרה לאחר כפרה, כמבואר במשנה הבאה, ואף בבעלת מום שייך לומר דפקע ממנה תורת חטאת המתה?

6. כן מבאר רש"י כאן.

הלכה זו מבוארת באריכות במסכת מעילה ג] א — י ב].

7. להשהותה עד שלא יעבור על כל תאחר. תפארת ישראל.

5. הגרי"ז מבאר שיטת רש"י, שהאמת שההלכה של אבודה לא נאמרה "אבודה בשעת כפרה", אלא שחכמים סוברים שבאבודה בשעת הפרשה ונמצאת לפני כפרה, כיון שיכול להקריבה, פקע ממנה תורת חטאת המתה